

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2013 r.

Druk nr 299 S

SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWCZEJ

oraz

KOMISJI BUDŻETU I FINANSÓW PUBLICZNYCH

o projekcie ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (druk nr 299)

Marszałek Senatu w dniu 13 lutego 2013 r. skierował do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Budżetu i Finansów Publicznych projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisje na wspólnym posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą o przyjęcie bez poprawek załączonego projektu ustawy oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Piotr Zientarski

Zastępca Przewodniczącego Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
(-) Piotr Gruszczyński

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy
o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności
cywilnoprawnych**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Jednocześnie upoważnia senatora Tadeusza Kopcia do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

U S T A W A

z dnia

zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych

Art. 1. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 222, poz. 1629 oraz z 2011 r. Nr 144, poz. 867) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Osobie zaliczanej do III grupy podatkowej, która do dnia 31 grudnia 2006 r. zawarła przed organem gminy umowę o sprawowanie opieki nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą przysługuje prawo do ulgi określonej w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu i na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2007 r., jeżeli po dniu 31 grudnia 2006 r. nabyła w drodze spadku po tym spadkodawcy budynek mieszkalny lub jego część, lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, wynikające z przydziału spółdzielni mieszkaniowej: prawo do domu jednorodzinnego lub prawo do lokalu w małym domu mieszkalnym.”.

Art. 2. 1. Termin do wniesienia żądania wznowienia postępowania w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzję ostateczną ustalającą zobowiązanie podatkowe tytułem nabycia po dniu 31 grudnia 2006 r. w drodze spadku przez osobę, o której mowa w art. 3a ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, budynku mieszkalnego lub jego części, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, wynikającego z przydziału spółdzielni mieszkaniowej: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym, upływa z dniem 31 grudnia 2013 r.

2. W przypadku wznowienia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 245 § 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.¹⁾).

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 848, 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 35.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy stanowi wykonanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lipca 2011 r. sygn. akt. P 36/10, w którym TK stwierdził niekonstytucyjność pominięcia ustawodawczego polegającego na nieuwzględnieniu przez ustawodawcę w treści art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 222, poz. 1629), zwanej dalej „ustawą zmieniającą z 2006 r.” w związku z art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768, z późn. zm), zwanej dalej „u.p.s.d.”, ulgi podatkowej osoby zaliczanej do III grupy podatkowej, która do dnia 31 grudnia 2006 r. sprawowała opiekę nad spadkodawcą na podstawie umowy zawartej przed organem gminy, a po tym dniu nabyła w drodze spadku prawa wskazane w tym ostatnim przepisie. Taka treść wyroku zobowiązuje ustawodawcę do podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do uzupełnienia regulacji intertemporalnej o normę w niej pominiętą.

Ustawą zmieniającą z 2006 r. art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. został znowelizowany. Przepis art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2006 r. stanowił, że w przypadku nabycia budynku mieszkalnego lub jego części, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz wynikających z przydziału spółdzielni mieszkaniowych: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym w drodze spadku przez osoby zaliczane do III grupy podatkowej, sprawujące przez co najmniej dwa lata opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą, na podstawie umowy zawartej z nim przed organem gminy, nie wlicza się do podstawy opodatkowania ich wartości do łącznej wysokości nieprzekraczającej 110 m² powierzchni użytkowej budynku lub lokalu.

Ustawa zmieniająca z 2006 r. z dniem 1 stycznia 2007 r. znacząco zwiększyła możliwości korzystania z ulgi mieszkaniowej przez osoby należące do wszystkich trzech grup podatkowych. Dodano nowe sposoby nabycia prawa do mieszkania uprawniające do skorzystania z ulgi podatkowej. Przed tą nowelizacją osoby zaliczane do III grupy podatkowej mogły skorzystać z ulgi mieszkaniowej w razie nabycia prawa do mieszkania w drodze spadku, po nowelizacji – w drodze dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego. Zmieniono natomiast formę umowy, na podstawie której osoba zaliczana do III grupy podatkowej powinna była sprawować opiekę nad wymagającym takiej

opieki spadkodawcą – z umowy zawartej przed organem gminy na umowę zawartą w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy zmieniającej z 2006 r. do nabycia własności rzeczy lub praw, które nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2007 r. zastosowanie mają przepisy ustawy nowej. Oznacza to, że podatnicy, którzy mimo, iż posiadali ekspektatywę ulgi, a nie nabyli jeszcze własności rzeczy lub praw (w wyniku śmierci spadkodawcy), mogli uzyskać prawo do ulgi dopiero po dwóch latach od poświadczenia umowy przez notariusza. W przypadku braku notarialnego poświadczenia podpisów oraz śmierci spadkodawcy w tym okresie ulga nie przysługiwała.

Przedmiotem kontroli Trybunału Konstytucyjnego była norma, zawarta w przepisach ww. ustaw, zmieniająca zasady korzystania z ulgi w podatku od spadku i darowizn przez podatników. Zmiana od dnia 1 stycznia 2007 r. warunków nabycia ulgi mieszkaniowej polegająca na wprowadzeniu wymogu zawarcia umowy o opiekę w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi oraz wymogu upływu dwuletniego terminu liczonego od momentu notarialnego poświadczenia podpisów naruszała, zdaniem Trybunału, interesy w toku podatników, którzy wcześniej działając w zaufaniu do obowiązujących wówczas regulacji prawnych, rozpoczęli realizację rozłożonych w czasie czynności zmierzających do nabycia ulgi mieszkaniowej. Pominięcie ich prawa do ulgi mieszkaniowej w treści regulacji intertemporalnej wynikającej z art. 3 ust. 1 ustawy zmieniającej z 2006 r. w związku z art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. naruszyło ich konstytucyjne chronione interesy w toku, a tym samym art. 2 Konstytucji.

Wobec tego w art. 1 projektu ustawy uzupełniono przepisy intertemporalne ustawy zmieniającej z 2006 r. w zakresie dotyczącym uwzględnienia prawa do ulgi mieszkaniowej osób zaliczanych do III grupy podatkowej, które w związku ze zmianą z dniem 1 stycznia 2007 r. warunków korzystania z ulgi mieszkaniowej, określonej w art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d., nie mogą z tej ulgi skorzystać.

W celu skorzystania z ulgi przez podatników, którym ustalono już zobowiązanie podatkowe, w art. 2 ust. 1 projektu ustawy wprowadzono możliwość wznowienia postępowania w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego (P 36/10), wyznaczając nowy termin do wniesienia żądania wznowienia postępowania (do dnia 31 grudnia 2013 r.). Zmiana jest konieczna, zgodnie bowiem z art. 241 § 2 pkt 2 ustawy – Ordynacja podatkowa

żądanie strony do wznowienia postępowania powinno zostać wniesione w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, a termin już upłynął.

W art. 2 ust. 2 projektu ustawy wyłączono stosowanie art. 245 § 1 pkt 3 lit. b ustawy – Ordynacja podatkowa. Wyłączenie to pozwoli na uchylenie decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe w przypadkach, w których na skutek upływu terminów przedawnienia nie mogłoby nastąpić wydanie nowej decyzji orzekającej co do istoty sprawy.

Zgodnie z art. 3 ustawy, regulacje wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ustawa nie powoduje ujemnych skutków finansowych dla budżetu państwa. Wejście w życie będzie skutkowało zmniejszeniem dochodów własnych gmin, ponieważ są one beneficjentem dochodów z podatku od spadków i darowizn. W latach 2013 i 2014 szacowane zmniejszenie dochodów wyniesie poniżej 1 miliona złotych.

Prośbę o opinię w sprawie projektu ustawy skierowano do: Ministra Finansów, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Radców Prawnych, Naczelnej Rady Adwokackiej, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Krajowej Rady Doradców Podatkowych, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Fundacji Unii Metropolii Polskich, Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP, Unii Miasteczek Polskich oraz Związku Województw RP.

Do projektu ustawy swoje stanowiska zgłosiły cztery podmioty: Naczelny Sąd Administracyjny, Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, Krajowa Rada Notarialna oraz Minister Finansów. Dwa pierwsze nie zgłosiły uwag, natomiast Krajowa Rada Notarialna oraz Minister Finansów wyrazili pozytywną opinię dla tej inicjatywy ustawodawczej.